

[Time: 3 Hours]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. Attempt any five questions from section I and II.
 2. All questions carry equal marks.
 3. Answer of both section write in same answerbook.

Section-I

Q.1 Explain the importance of water and soil management in applied agriculture method.

OR

State the nature and scope of applied agriculture.

Q.2 Explain the various govt. schemes of horticulture.

OR

Define the term horticulture and state various techniques of Horticulture Development.

Q.3 Explain the meaning of forestry and state various benefits of forestry.

OR

Discuss in detail the required efforts for forest development.

Section-II

Q.4 Explain the importance of Animal Husbandry in rural development.

OR

Explain the importance of Goat and Sheep rearing in rural poverty salivation.

Q.5 Elaborate various govt. schemes for poultry business.

OR

Review required factors for poultry business management.

Q.6 Define term 'Fish Farming' and state importance of fish farming in rural development.

OR

Define the concept of 'Fishery' and various fish processing methods.

मराठी रुपांतर

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

- सूचना: १. विभाग १ व २ मधून कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
२. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३. दोन्ही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग-१

प्र.१ उपयोजित शेती पद्धतीमध्ये पाणी व माती व्यवस्थापनाचे महत्व सांगा.

किंवा

उपयोजित शेती पद्धतीचे स्वरूप व व्याप्ती सांगा.

प्र.२ फलोदयानासंबंधीच्या विविध शासनाच्या योजना सांगा.

किंवा

फलोदयानाचा अर्थ सांगून फलोदयान विकासातील विविध तंत्रे विशद करा.

प्र.३ वनिकरणाचा अर्थ सांगून वनीकरणाचे विविध फायदे विशद करा.

किंवा

जंगल विकासासाठी आवश्यक असणाऱ्या प्रयत्नांवर सविस्तर चर्चा करा.

विभाग-२

प्र.४ पशुसंवर्धनाचे ग्रामीण विकासातील महत्व स्पष्ट करा.

किंवा

ग्रामीण दारिद्र्य निर्मूलनात शेळी व मेषपालनाचे महत्व सांगा.

प्र.५ कुकुटपालन व्यवसायासाठी असलेल्या विविध शासकीय योजना सांगा.

किंवा

कुकुटपालन व्यवसायाच्या व्यवस्थापनासाठी आवश्यक असणाऱ्या घटकांचा आढावा घ्या.

प्र.६ मत्स्यशेतीचा अर्थ सांगून मत्स्यशेतीचे ग्रामीण विकासातील महत्व सांगा.

किंवा

‘मासेमारी’ संकल्पना स्पष्ट करून माशांवरील विविध प्रक्रियांच्या पद्धतींचा आढावा घ्या.
